

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

1198-1.9.3-2020
Version (1) uppdaterad 19 maj 2020
Version (2) uppdaterad 4 februari 2021

Riktlinjer för forskare vid behandling av personuppgifter på Södertörns högskola

Innehållsförteckning

Inledning	4
1. Behandling av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen.....	5
1.1. Vad är en personuppgift?	5
1.2. Vad är en känslig personuppgift?	7
1.3. Vad är en integritetskänslig personuppgift?	8
1.4. Kan ett "akademiskt undantag" tillämpas för mitt forskningsarbete?	9
2. Vilka personuppgifter behandlar du inom ramen för ditt forskningsarbete?.....	10
2.1. Hur särskiljer jag personuppgifter från varandra och vad har det för betydelse för mitt forskningsarbete?	10
2.2. Vilka är de grundläggande principerna som jag måste ta hänsyn till?	12
3. Behandling av personuppgifter i ett forskningsarbete	13
3.1. Rutin för behandling av personuppgifter	13
4. Behandling av känsliga personuppgifter i ett forskningsarbete	18
4.1. Rutin för behandling av känsliga personuppgifter	18
5. Steg för steg-guide	23
6. Övrigt	24

Definitioner

Behandling av personuppgifter	All hantering av personuppgifter, som exempelvis redigering, användning etc.
Personuppgiftsansvarig	Södertörns högskola.
Personuppgifter	Uppgifter som direkt eller indirekt kan kopplas till en enskild individ. Exempelvis namn, ålder, adress, e-postadress.
Känsliga personuppgifter	Uppgifter som ställer högre krav på organisatoriska och tekniska åtgärder och enbart får hanteras om det bedöms nödvändigt. Exempelvis uppgift om etniskt ursprung, politisk och/eller religiös åsikt, uppgift om hälsa.
Integritetskänsliga personuppgifter	Uppgifter som räknas till att vara särskild skyddsvärda och som därigenom ställer högre krav på organisatoriska och tekniska åtgärder. Exempelvis uppgift om lön.

Inledning

Om du vill använda dig av personuppgifter i din forskningsstudie måste du se till att följa bland annat dataskyddsförordningen. Avsikten med denna riktlinje är att stötta dig som forskare i detta.

Huvudregeln att komma ihåg är att insamlade personuppgifter endast får användas för de syften som de samlades in för. Deltagare i en studie har långtgående rättigheter att bland annat återkalla sitt samtycke i studien samt begära rättelser av sina personuppgifter.

Längst ner i dokumentet finns en kort steg för steg-guide. Det här dokumentet ger en fördjupad förklaring till dataskyddsförordningen.

1. Behandling av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen

1.1. Vad är en personuppgift?

I den första delen av denna rutin kommer grundläggande information ges om vad som är en personuppgift och vilken rättslig grund du som forskare på Södertörns högskola kan bedömas ha för att behandla personuppgifter.

En personuppgift är något som indirekt eller direkt går att koppla till en levande, fysisk person. Det kan exempelvis vara namn, adress eller ip-adress. Alla uppgifter som kombinerat eller enskilt kan härledas till en individ är en personuppgift.¹

För att förstå när en behandling av personuppgifter sker kommer här en kort förklaring. All form av hantering som rör personuppgifter räknas som behandling av personuppgifter. Som exempel kan nämnas redigering, insamling, användning med mera.²

¹ Se artikel 4(11) dataskyddsförordningen för fullständig definition.

² Se artikel 4(2) dataskyddsförordningen för fullständig definition.

Exempel

1.2 Vad är en känslig personuppgift?

Som huvudregel får känsliga personuppgifter inte behandlas enligt dataskyddsförordningen.³ För att kunna få behandla en känslig personuppgift måste det finnas ett undantag. En känslig personuppgift är exempelvis uppgift om hälsa, politisk åsikt, religiös övertygelse med mera.⁴

Du måste även tänka igenom vilka tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder du ska använda dig av för att skydda personuppgifterna på ett lämpligt sätt.

Det är slutligen Etikprövningsmyndigheten som gör en så kallad etisk prövning av ditt tilltänkta forskningsprojekt och beslutar om det är lämpligt att du behandlar känsliga personuppgifter i din forskningsstudie. Du ansvarar för att skicka in en ansökan dit.

Att notera är att personnummer och samordningsnummer inte är känsliga personuppgifter. Däremot är de extra skyddsvärda personuppgifter. Enligt Datainspektionen får personnummer och samordningsnummer enbart behandlas om personen har gett sitt samtycke.⁵ Finns det inget samtycke får personnummer bara behandlas om det är i enlighet med:

- ändamålet med behandlingen
- vikten av en säker identifiering
- något annat beaktansvärt skäl.⁶

³ Se kapitel 2.1 "Vad är en personuppgift?"

⁴ Se artikel 9(1) dataskyddsförordningen för hela listan.

⁵ Datainspektionen, "Känsliga personuppgifter", <https://www.datainspektionen.se/lagar--regler/dataskyddsförordningen/känsliga-personuppgifter/>.

⁶ 3 kap. § 10 dataskyddslag.

1.3 Vad är en integritetskänslig personuppgift?

En kategori av personuppgifter som kräver lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder är så kallade integritetskänsliga personuppgifter. Enligt Datainspektionen är det:

- löneuppgifter
- uppgifter om lagöverträdelser
- värderande uppgifter, till exempel uppgifter från utvecklingssamtal, uppgifter om resultat från personlighetstester eller personlighetsprofiler
- information som rör någons privata sfär
- uppgifter om sociala förhållanden.⁷

⁷ Datainspektionen, "Känsliga personuppgifter", <https://www.datainspektionen.se/lagar--regler/dataskyddsförordningen/kansliga-personuppgifter/detta-ar-kansliga-personuppgifter/>.

1.4 Kan ett "akademiskt undantag" tillämpas för mitt forskningsarbete?

Behöver jag som forskare tänka på dataskyddsförordningen när jag bedriver forskning?

Ja, det ska du. Forskningsprojekt som behandlar personuppgifter vid Södertörns högskola omfattas inte av ett "akademiskt undantag". Du måste därför följa dataskyddsförordningen.

Som forskare har du skyldighet att följa de rutiner och riktlinjer som tagits fram och även studera på ett sätt som är förenligt med dataskyddsförordningen. Genom att följa denna rutin så studerar du på ett sätt som är förenligt med dataskyddsförordningen.

En utförlig redogörelse för "akademiskt skapande" finns att läsa om i prop. 2017/18:105, "Ny dataskyddslag", s.40ff. Lagstiftaren menar att begreppet "akademiskt skapande" ingår i den svenska yttrande och-tryckfriheten.

2. Vilka personuppgifter behandlar du inom ramen för ditt forskningsarbete?

2.1. Hur särskiljer jag personuppgifter från varandra och vad har det för betydelse för mitt forskningsarbete?

Det finns enligt dataskyddsförordningen enbart en (1) rättslig grund vid behandling av personuppgifter i ett forskningsarbete⁸.

Som forskare måste du:

- ✓ Personuppgiftsbehandlingen bedöms vara nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse⁹ samt,
- ✓ Alltid inhämta ett skriftligt samtycke från den enskilde¹⁰.

Nödvändighetskravet måste vara uppfyllt för att den rättsliga grunden ska kunna göras gällande.¹¹ För forskningsändamål är det samhällsnyttan som är det centrala i bedömningen om det uppfyller nödvändighetskravet. Notera att du inte kan stödja din personuppgiftsbehandling enbart på ett giltigt samtycke.¹²

Huvudregeln är att du måste ha en rättslig grund för att få behandla personuppgifterna. Notera att enbart för att du inhämtar samtycken från enskilda forskningsdeltagare, måste du ändå göra en nödvändighetsbedömning för att avgöra om och hur personuppgifterna behövs i din forskning.¹³ Samtycket används som en integritetshöjande åtgärd.

⁸ Se skäl 42 samt skäl 157 i ingressen till dataskyddsförordningen.

⁹ Se artikel 6(1)(e) dataskyddsförordningen jmf 2 kap 2 § dataskyddslag.

¹⁰ Se artikel 6(1)(a) dataskyddsförordningen.

¹¹ Prop. 2017/18:298, s. 37ff.

¹² Se skäl 33 samt skäl 49 i ingressen till dataskyddsförordningen.

¹³ Se bl. a prop. 2017/18:298, s. 30ff, där lagstiftaren menar att samtycke som rättslig grund inte kan aktualiseras vid forskningsändamål eftersom rättsförhållandet alltid kommer vara ojämnt mellan registrerad och statlig högskola. Däremot ska ett samtycke alltid inhämtas för att skriftligen få bekräftat av den registrerade att samtycke ges för att personuppgiftsbehandlingen ska kunna ske.

Nedan listas vanliga kategorier av **personuppgifter** som du kan komma att behandla:

- kontaktuppgifter (namn, adress, telefonnummer, e-postadress och så vidare)
- uppgifter för identifikation (IP-adress, inloggning, kundnummer och så vidare)
- andra uppgifter som avslöjar information om och identifierar enskilda personer.

För känsliga personuppgifter krävs att följande är uppfyllt för att du ska få bedriva forskningen:

- ✓ Personuppgiftsbehandlingen har godkänts enligt etikprövningslag (2003:460),
- ✓ Personuppgiftsbehandlingen är nödvändig för forskningsändamålet¹⁴,
- ✓ Ett giltigt samtycke finns inhämtat från varje enskild intervjudeltagare.

Nedan listas vanliga kategorier av **känsliga personuppgifter** som du kan komma att behandla:

- etniskt ursprung
- politiska åsikter
- religiös eller filosofisk övertygelse
- medlemskap i fackförening
- genetiska uppgifter
- biometriska uppgifter
- uppgifter om hälsa
- uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning

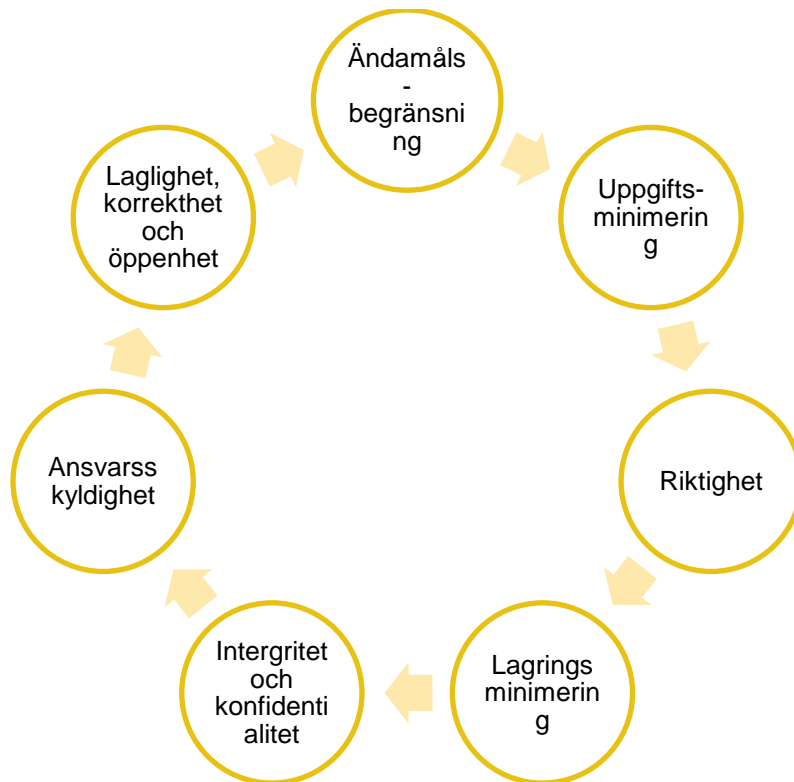
¹⁴ Se artikel 9(2)(j) dataskyddsförordningen jmf 4 kap. 3 § dataskyddslag.

2.2 Vilka är de grundläggande principerna som jag måste ta hänsyn till?

Vid varje behandling av personuppgifter måste de sju grundläggande principerna som anges i artikel 5 dataskyddsförordningen uppfyllas. Dessa principer utgör kärnan i dataskyddsförordningen och gäller för all personuppgiftsbehandling.

Det är därför viktigt att samtliga principer tillämpas genomgående i din personuppgiftsbehandling. Principerna har arbetats in i varje steg i denna rutin för att uppnå ett så kallat inbyggt dataskydd.

Du måste därför införa lämpliga tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder för de personuppgifter som du behandlar, oavsett om det är så kallade "harmlösa" personuppgifter eller känsliga personuppgifter.

3. Behandling av personuppgifter i ett forskningsarbete

3.1. Rutin för behandling av personuppgifter

När du har bestämt dig för att använda dig av personuppgifter i ditt forskningsprojekt är det viktigt att tänka igenom tillvägagångssättet för behandlingen, som exempelvis tekniska och organisatoriska åtgärder.

Det här kapitlet gäller så kallade harmlösa personuppgifter. För rutin för behandling av känsliga personuppgifter, vänligen se kapitel 4.1.

Steg 1 Vad är det första jag måste göra?

Det du behöver fundera på är om det är nödvändigt att behandla personuppgifter för att genomföra ditt forskningsarbete.

- Om ditt forskningsarbete inte kommer att inbegripa personuppgifter, behöver du inte följa rutinen enligt nedan.
- Om ditt forskningsarbete kommer att inbegripa personuppgifter, behöver du följa rutinen nedan.

Det syfte som du formulerar nu kommer senare att ingå i informations-och-samtyckesblanketten som ska ges till forskningsdeltagarna.

Exempel

Du har bestämt att intervjua tio (10) personer för din studie om deras åsikter om lokaltidningens nyhetsrapportering. Kategori av personuppgifter för deltagarna kan förmodligen bli namn, e-postadress, telefonnummer för att kunna arrangera en intervju med varje person.

Exempelvis kan du formulera ditt syfte och ändamålet med din personuppgiftsbehandling på följande sätt:

”Jag behöver behandla följande personuppgifter [här anger du kategorier av personuppgifter som ovan] för att arrangera en intervju för mitt projekt [beskriv ditt arbete och syfte med intervju] och bevisa mina slutsatser i min forskning.”

Det är viktigt att du tänker igenom och formulerar syftet samt ändamålet för personuppgiftsbehandlingen på ett tydligt sätt.

Steg 2 Hur måste jag tänka kring informationssäkerheten?

Den mest grundläggande säkerhetsåtgärden är att aldrig samla in fler uppgifter än vad som behövs för behandlingen.

Om det går att genomföra arbetet med helt anonyma uppgifter är det att föredra.

- Säkerställ att eventuella enkätverktyg uppfyller de krav som ställs. Sunet Survey alternativ Microsoft Forms (via Microsoft 365) är rekommenderade enkätverktyg.
- Molntjänster som inte tillhandahålls av Södertörns högskola får inte användas för att lagra personuppgifter. Det gäller till exempel molnlagringstjänster som Dropbox, Google docs, iCloud med mera.
- Du får inte lagra personuppgifter på din privata dator, okrypterade USB-minnen, smarta telefoner eller surfplattor.
- Kom ihåg att hålla uppsikt över eventuella utskrifter och liknande material, samt att låsa eller logga ut från datorn vid pauser och liknande.
- Inspelning ska ske restriktivt, om det inte är nödvändigt. Intervjun ska hållas med molntjänster som tillhandahålls av Södertörns högskola, exempelvis Zoom, Teams med mera.
- Det kan vara tillåtet att du hanterar pseudonymiserade uppgifter på din privata utrusning. Pseudonymiserade uppgifter är när en identitetsbeteckning som namn eller personnummer ersätts med en **pseudonym** som inte enkelt kan knytas till personen. Pseudonymen kan knytas till personen genom extra information, såsom en förteckning över namn med tillhörande pseudonymer som förvaras avskilt.

- Förutsättningar för denna hantering är att uppgifterna varken direkt eller indirekt kan härledas till enskilda individer utan att använda kodnyckeln, att kodnyckeln förvaras avskilt och på ett säkert sätt.
- Du behöver fastställa att vilka som ska vara behöriga att ha åtkomst till den insamlade informationen.

Steg 3 Vad behöver jag registrera?

Södertörns högskola har det yttersta ansvaret för alla personuppgiftsbehandlingar som sker inom verksamheten.

Som forskare måste du därför hålla ett register över de personuppgiftsbehandlingar som förekommer i din forskning. Syftet är att kunna skapa en överblick över de personuppgiftsbehandlingar som förekommer i verksamheten och att vid behov kunna identifiera ansvariga personer.

Registret ska inte innehålla någon data från själva behandlingen, utan bara uppgifter om att en personuppgiftsbehandling sker, vad den går ut på och vem som ansvarar för den. Registret, som ska kunna visas upp på begäran till Datainspektionen bland annat, ska hållas uppdaterat och aktuellt.

Exempelvis kan du förvara blanketten för registerförteckning i pappersform i en särskild pärm i ditt tjänsterum alternativt ha en Excel-fil där du elektroniskt fyller i de uppgifter som behövs.

Bifogat finns registerförteckningen som ska fyllas i för förvaring, exempelvis i en pärm eller elektroniskt format.

Bifogat finns även ett exempel på register i Excel-format i vilken du kan fylla i uppgifterna elektroniskt om det passar dig bättre.

Kom ihåg att gallra blanketten när ditt forskningsarbete är avslutat.

Steg 4 Vad gör jag med personuppgifterna när mitt forskningsprojekt är avslutat?

1. Gallring av personuppgifter

Personuppgifter får endast behandlas så länge det behövs för att uppfylla det ändamål för vilka de samlades in för. När personuppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål ska de gallras. Om personuppgifterna finns på en allmän handling har dock nationella regler om handlingars offentlighet företräde. Detta innebär att gallringsföreskrift som anger omständigheterna för gallring och arkivering gäller framför förordningen. Om annan lagstiftning anger att behandlingen ska fortgå gäller även denna framför förordningen. Vid frågor, kontakta arkivarie på arkivarie@sh.se.

2. Arkivering

Södertörns högskola är en myndighet och ansvarar för sin arkivbildning. Arkivbildningen består av den information som utgörs av allmänna handlingar, vilka i många fall innehåller personuppgifter. Forskningsprojekt som innehåller personuppgifter ska i vissa fall bevaras enligt arkivlagen. Utöver arkivlagens krav på bevarande finns det även ett behov av att bevara information för att tillgodose Södertörns högskolas behov av att kunna följa upp den egna verksamheten genom avslutade och arkiverade ärenden och projekt. Vid frågor om vilka handlingar som ska arkiveras och hur, kontakta arkivarie på arkivarie@sh.se.

Steg 5 Hur inhämtar jag ett korrekt samtycke?

Dataskyddsförordningen ställer krav på att den som får sina personuppgifter behandlade av högskolan får tillräcklig information för att på så sätt kunna lämna ett "informerat samtycke". Det ska vara en "otvetydig viljeyttring" från personen.¹⁵ Du måste informera den enskilde om hur personuppgifterna kommer att samlas, behandlas och senare gallras eller arkiveras. Om personen inte kan göra ett informerat val om att delta i studien alternativt pressas till att delta, blir samtycket alltid ogiltigt.

¹⁵ Se artikel 4(11) för fullständig definition.

Det är därför viktigt att din informations- och samtyckesblankett innehåller tillräckligt med information och korrekt återspeglar hur du ska behandla personuppgifter.

Det ska vara lika lätt för deltagarna i studien att återkalla sitt samtycke som att ge sitt medgivande. Dina kontaktuppgifter måste alltid finnas med i informations- och samtyckesblanketten.

Det är viktigt att du håller reda på alla insamlade samtycken under hela processen. Det är den person som samlar in personuppgifterna som har bevisbördan för att visa på att det finns ett dokumenterat och giltigt samtycke.

Ett samtycke kan vara muntligt, men behöver då dokumenteras på ett tydligt sätt, till exempel genom inspelning.

För enkätundersökningar kan det vara svårare att få ett skriftligt samtycke via blanketten från informanterna. Du behöver därför ha en tydlig information på första sidan av enkäten, se Mall för informationstext.

Samtycket får anses vara inhämtat när informanterna väljer att delta genom att aktivt svara på frågorna i enkäten efter att ha läst informationstexten.

Samtycket ska hållas ordnat under hela personuppgiftsbehandlingen.

4. Behandling av känsliga personuppgifter i ett forskningsarbete

4.1. Rutin för behandling av känsliga personuppgifter

Huvudregeln är att känsliga personuppgifter inte får behandlas, såvida det inte finns en undantagsregel som tillåter en behandling. För forskningsändamål finns det lagligt stöd att kunna behandla känsliga personuppgifter.¹⁶

Steg 1 Måste känsliga personuppgifter behandlas för att uppfylla syftet med din forskning?

Det är viktigt att du tänker igenom och formulerar syftet och ändamålet för personuppgiftsbehandlingen på ett tydligt sätt i den inledande fasen innan du ansöker till Etikprövningsmyndigheten. Det är inte tillåtet att samla in fler personuppgifter än vad som är nödvändigt för att uppnå syftet. När du väl samlat in personuppgifter får du heller inte använda dessa till något annat syfte än tidigare angett.

Exempel

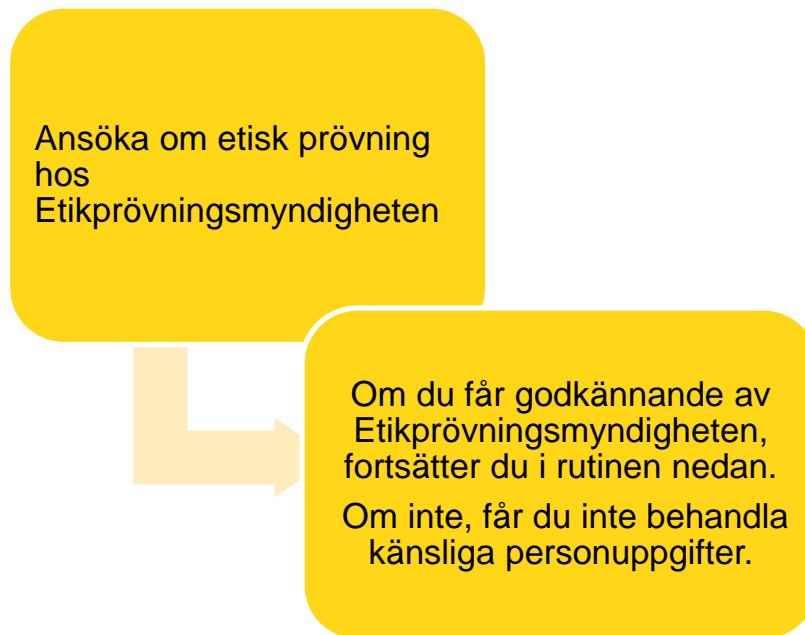
Du har bestämt att intervjua tio (10) personer för din studie om det politiska läget i samhället inför kommande riksdagsval. Kategori av personuppgifter för deltagarna kan förmodligen bli dels politisk åskådning, dels kontaktuppgifter, som du använder för att kunna arrangera en intervju med varje person.

Exempelvis kan du formulera ditt syfte och ändamålet med din personuppgiftsbehandling på följande sätt:

”Jag behöver behandla följande personuppgifter [här anger du kategorier av personuppgifter som ovan] för att arrangera en intervju för mitt projekt [beskriv ditt arbete och syfte med intervju] och bevisa mina slutsatser i min forskning.”

Det är viktigt att du tänker igenom och formulerar syftet samt ändamålet för personuppgiftsbehandlingen på ett tydligt sätt.

¹⁶ Personuppgiftsbehandlingen ska ha godkänts enligt etikprövningslag (2003:460). personuppgiftsbehandlingen är nödvändig för forskningsändamålet (artikel 9(2)(j) dataskyddsförordningen jmf 4 kap. 3 § dataskyddslag) och slutligen, ett giltigt samtycke finns från varje deltagare.

Därefter måste du:

Du kan läsa mer om forskningsetiska principer [här](#).

Steg 2 Hur ska jag tänka med informationssäkerheten?

Det viktigaste att komma ihåg när du behandlar känsliga personuppgifter är att säkerhetsåtgärderna måste vara mer omfattande än vid behandling av så kallade harmlösa personuppgifter. Det finns krav i dataskyddsförordningen om att tillräckliga skyddsåtgärder måste vidtas vid behandling av känsliga personuppgifter.¹⁷ Ett exempel på en sådan skyddsåtgärd, som redan är inbyggd i den här rutinen, är att du som forskare ansöker om etikprövning för ditt forskningsarbete.¹⁸

Nedan följer förslag på säkerhetsåtgärder som du kan vidta

- Den mest grundläggande säkerhetsåtgärden är att aldrig samla in mer uppgifter än vad som behövs.
- Det är att föredra om forskningen går att genomföra med helt anonyma uppgifter.

¹⁷ Se skäl 157 ingressen till dataskyddsförordningen.

¹⁸ Se vidare prop. 2017/18:298 s.82.

- Säkerställ att eventuella enkätverktyg uppfyller de krav som ställs. Sunet Survey är ett bra enkätverktyg. För känsliga personuppgifter ska inte Microsoft Forms (via Microsoft 365) användas.
- Molntjänster som inte tillhandahålls av Södertörns högskola får inte användas. Det gäller exempelvis lagringstjänster som Dropbox, Google docs, iCloud m.m
- Lagra inte personuppgifter på okrypterade USB-minnen, samt smarta telefoner eller surfplattor. De senare är ofta synkade mot molntjänster som inte tillhandahålls av Södertörns högskola.
- Håll uppsikt över utskrifter och liknande material när du skriver ut dem.
- Lås eller logga ut från datorn vid pauser och liknande.
- Det kan vara tillåtet att hantera pseudonymiserade uppgifter på din privata utrusning. Pseudonymiserade uppgifter är när en identitetsbeteckning som namn eller personnummer ersätts med en [pseudonym](#) som inte enkelt kan knytas till personen. Pseudonymen kan knytas till personen genom extra information, såsom en förteckning över namn med tillhörande pseudonymer som förvaras avskilt. Förutsättningar för denna hantering är att uppgifterna varken direkt eller indirekt kan härledas till enskilda individer utan att använda kodnyckeln, att kodnyckeln förvaras avskilt och på ett säkert sätt på Södertörns högskola. Pseudonymiserade personuppgifter är således inte detsamma som avidentifierade uppgifter. Det rör sig fortfarande om personuppgifter i lagens mening, men säkerheten är betydligt bättre eftersom endast den som har behov av att göra själva kopplingen har tillgång till kodnyckeln.
- Behörighetstilldelning - dokumentera vilka personer som ska vara behöriga att ha åtkomst till den insamlade informationen.

Steg 3 Vad behöver jag registrera?

Södertörns högskola har det yttersta ansvaret för alla de personuppgiftsbehandlingar som sker inom verksamheten.

Som forskare måste du därför hålla ett register över de personuppgiftsbehandlingar som förekommer i din forskning. Syftet är att kunna skapa en överblick över de personuppgiftsbehandlingar som förekommer i verksamheten och att vid behov kunna identifiera ansvariga personer.

Registret ska inte innehålla någon data från själva behandlingen, utan bara uppgifter om att en personuppgiftsbehandling sker, vad den går ut på och vem som utför den. Registret, som ska kunna visas upp på begäran till Datainspektionen bland annat, ska hållas uppdaterat och aktuellt.

Exempelvis kan du förvara dem i pappersform i en särskild pärm i ditt tjänsterum alternativt ha en Excel-fil där du elektroniskt fyller i uppgifterna.

Bifogat finns blankett för registerförteckning som ska fyllas i för förvaring, exempelvis i en pärm eller elektroniskt format.

Bifogat finns även ett exempel på register i Excel-format i vilken du kan fylla i uppgifterna elektroniskt om det passar dig bättre.

Kom ihåg att gallra blanketten när ditt forskningsarbete är avslutat.

Steg 4 Vad gör jag med de känsliga personuppgifterna när mitt forskningsarbete är avslutat?

1. Gallring av personuppgifter

Personuppgifter får endast behandlas så länge det behövs för att uppfylla det ändamål för vilka de samlades in. Så snart personuppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål ska de gallras. Om personuppgifterna finns på en allmän handling har dock nationella regler om handlingars offentlighet företräde. Detta innebär att gallringsföreskrift som anger omständigheterna för gallring och arkivering gäller framför dataskyddsförordningen. Om annan lagstiftning anger att behandlingen ska fortgå gäller även denna framför dataskyddsförordningen. Vid frågor, kontakta arkivarie på arkivarie@sh.se.

2. Arkivering

Södertörns högskola är en myndighet och ansvarar för sin arkivbildning. Arkivbildningen består av den information som utgörs av allmänna handlingar, vilka i många fall innehåller personuppgifter. Forskningsprojekt som innehåller personuppgifter ska i vissa fall bevaras enligt arkivlagen. Utöver arkivlagens krav på bevarande finns det även ett behov av att bevara information för att tillgodose Södertörns högskolas behov av att kunna följa upp den egna verksamheten genom avslutade och arkiverade ärenden och projekt. Vid frågor om vilka handlingar som ska arkiveras och hur, kontakta arkivarie på arkivarie@sh.se.

Steg 5 Hur inhämtar jag ett korrekt samtycke?

Dataskyddsförordningen ställer krav på att den som får sina personuppgifter behandlade av högskolan får tillräcklig information för att på så sätt kunna lämna ett "informerat samtycke". Det ska vara en "otvetydig viljeyttring" från personen.¹⁹

Du måste informera den enskilde om hur personuppgifterna kommer att samlas, behandlas och senare gallras eller arkiveras. Om personen inte kan göra ett informerat val om att delta i studien alternativt pressas till att delta, blir samtycket alltid ogiltigt.

Det är därför viktigt att din informations- och samtyckesblankett innehåller tillräckligt med information och korrekt återspeglar hur du ska behandla personuppgifter.

Det ska vara lika lätt för deltagarna i studien att återkalla sitt samtycke som att ge sitt medgivande. Dina kontaktuppgifter måste alltid finnas med i informations- och samtyckesblanketten.

Det är viktigt att du håller reda på alla insamlade samtycken under hela processen. Det är den person som samlar in personuppgifterna som har bevisbördan för att visa på att det finns ett dokumenterat och giltigt samtycke.

¹⁹ Se artikel 4(11) för fullständig definition.

Ett samtycke kan vara muntligt, men behöver då dokumenteras på ett tydligt sätt, till exempel genom inspelning. I många fall är det dock lämpligast att inhämta ett skriftligt samtycke, då blir det tydligt för den enskilde vad medgivandet gäller i och med att relevant information finns med på blanketten.

När samtycke inhämtas digitalt (exempelvis via e-post) behöver detta dokumenteras på ett sätt som innebär att samtycket med enkelhet kan tas fram vid behov. Med fördel bör därför informations-och-samtyckesblanketten användas.

Samtycket ska hållas ordnat under hela personuppgiftsbehandlingen.

5. Steg för steg-guide

1. Säkerställ att känsliga personuppgifter inte kommer att behandlas. Om du kommer att göra det, behöver det göras en etisk prövning. Den etiska prövningen görs, genom ansökan, av Etikprövningsmyndigheten.
2. Bestäm hur informationen ska förvaras och säkerställ att den hanteras säkert under arbetets gång.
3. Bestäm vilka delar av informationen som ska raderas respektive bevaras när arbetet är utfört i samråd med arkivarie på arkivare@sh.se.
4. Fyll i informations-och-samtyckesblankett.
5. Informera och inhämta samtycke från varje enskild person som ska delta i studien, samla in de nödvändiga personuppgifterna och behandla personuppgifterna i enlighet med det som beslutades i steg 1-5 ovan.
6. Efter det att uppsatsarbetet har godkänts, radera eller arkivera personuppgiftsmaterialet i enlighet med det som beslutades i steg 4 ovan.

6. Övrigt

Vid frågor om dataskydd är du alltid välkommen att kontakta Södertörns högskolas dataskyddsombud på dataskydd@sh.se.

Bilagorna finns publicerade för forskare på medarbetarwebben

1. Exempel på skyddsåtgärder för behandling av personuppgifter vid forskning
2. Registerförteckning över personuppgiftsbehandling för forskningsarbeten
3. Exempel på elektronisk registerförteckning
4. Informations-och-samtyckesblankett
5. Gallringsprotokoll